

Annales

Instituti

Archaeologici

VIII - 2012

Godišnjak

*Instituta za
arheologiju*

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Adress of the editor's office

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
Fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
<http://www.iarh.hr>

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Željko Tomičić

Izvršni urednik/Desk editor

Kristina Jelinčić Vučković
Kristina Turkalj

Tehnički urednik/Technical editor

Kristina Jelinčić Vučković
Kristina Turkalj

Izdavački savjet/Editorial committee

Vlasta Begović, Marko Dizdar, Dunja Glogović, Snježana Karavanić, Goranka Lipovac Vrkljan, Branka Migotti, Kornelija Minichreiter, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Željko Tomičić, Ante Uglešić

Prijevod na engleski/English translation

Suzana Čule

Lektura/Language editor

Renata Draženović (hrvatski jezik/Croatian)
Suzana Čule (engleski jezik/English)

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Korektura/Proofreaders

Kristina Jelinčić Vučković
Kristina Turkalj

Računalni slog/Layout

Hrvoje Jambrek

Tisak/Printed by

ZRINSKI d. d., Čakovec

Naklada/Circulation

600 primjeraka/ Copies

©Institut of archaeology, Zagreb 2012.

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

- 9** **Daria Ložnjak Dizdar**
Mirela Hutinec
Sotin, probna arheološka istraživanja 2011. godine
- 14** **Marko Dizdar**
Terenski pregled i probna iskopavanja na izgradnji obilaznice Vinkovci zapad – Mirkovci
- 18** **Kornelija Minichreiter**
Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja 2011.
- 23** **Tatjana Tkalčec**
Arheološka istraživanja nalazišta Crkvari - crkva sv. Lovre 2011. godine
- 29** **Daria Ložnjak Dizdar**
Hrvoje Potrebica
Marko Dizdar
Probna istraživanja kasnobrončanodobnog groblja Migalovci – Vivodine
- 33** **Marko Dizdar**
Hrvoje Potrebica
Probna istraživanja u Malom Bilaču 2011. godine
- 37** **Saša Kovačević**
Nova Bukovica Sjenjak 2011.
- 41** **Marko Dizdar**
Hrvoje Potrebica
Pokusna istraživanja visinskog prapovijesnog naselja na Plišu kod Velike
- 46** **Marko Dizdar**
Rezultati istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2011. godini
- 52** **Siniša Krznar**
Torčec – Cirkvišće, arheološko istraživanje 2011. godine
- 58** **Juraj Belaj**
Filomena Sirovica
Arheološka istraživanja crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije u Gori od 2008. do 2011. godine
- 63** **Daria Ložnjak Dizdar**
Zaštitna istraživanja nalazišta AN 5 Poljana Križevačka 2 na trasi autoceste A12 Sv. Helena – GP Gola

CONTENTS

Archaeological Excavations

- 9** **Daria Ložnjak Dizdar**
Mirela Hutinec
Sotin, trial archaeological excavations 2011
- 14** **Marko Dizdar**
Field survey and trial excavations on the area of the construction of the Vinkovci zapad - Mirkovci bypass
- 18** **Kornelija Minichreiter**
Slavonski Brod, Galovo, Archaeological Research 2011
- 23** **Tatjana Tkalčec**
Archaeological research of the site Crkvari - St. Lawrence Church in 2011
- 29** **Daria Ložnjak Dizdar**
Hrvoje Potrebica
Marko Dizdar
Trial excavations of the Late Bronze Age cemetery Migalovci – Vivodine
- 33** **Marko Dizdar**
Hrvoje Potrebica
Trial excavations in Mali Bilač 2011
- 37** **Saša Kovačević**
Nova Bukovica Sjenjak 2011
- 41** **Marko Dizdar**
Hrvoje Potrebica
Trial Excavation of prehistoric hilltop settlement on Pliš near Velika
- 46** **Marko Dizdar**
The results of the research of the La Tène culture cemetery Zvonimirovo – Veliko Polje in 2011
- 52** **Siniša Krznar**
Torčec – Cirkvišće, archaeological research 2011
- 58** **Juraj Belaj**
Filomena Sirovica
Archaeological excavations of the church of the Assumption of the Blessed Virgin Mary in Gora during the period from 2008 until 2011
- 63** **Daria Ložnjak Dizdar**
Rescue excavations of the site AN 5 Poljana Križevačka 2 on the route of the highway A12 St. Helena – GP Gola

<p>69 Snježana Karavanić
Andreja Kudelić
Filomena Sirovica</p> <p>Rezultati četvrte sezone arheoloških iskopavanja na lokalitetu Kalnik-Igrišće</p>	<p>69 Snježana Karavanić
Andreja Kudelić
Filomena Sirovica</p> <p><i>The results of the fourth season of archaeological research at Kalnik-Igrišće site</i></p>
<p>74 Marina Ugarković
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić</p> <p>Hvar, otok Sv. Klement, uvala Soline, arheološka istraživanja 2011.</p>	<p>74 Marina Ugarković
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić</p> <p><i>Hvar, Island of Sv. Klement, Soline Bay, Archaeological Excavations 2011</i></p>
<p>79 Kornelija Minichreiter
Zorko Marković</p> <p>Donji Vukojevac, sjever – zaštitna arheološka istraživanja na trasi autoceste Zagreb – Sisak</p>	<p>79 Kornelija Minichreiter
Zorko Marković</p> <p><i>Donji Vukojevac, north - rescue archaeological excavations on the Zagreb - Sisak highway</i></p>
<p>85 Marko Dizdar
Asja Tonc</p> <p>Zaštitna istraživanja nalazišta AN 6 Gornji Vukojevac na trasi auto-ceste Zagreb – Sisak u 2011. godini</p>	<p>85 Marko Dizdar
Asja Tonc</p> <p><i>Rescue excavations of AN 6 Gornji Vukojevac site on the Zagreb – Sisak highway route during 2011</i></p>
<p>90 Juraj Belaj
Filomena Sirovica</p> <p>Arheološka istraživanja na lokalitetu Stari grad u Ivanju 2011.</p>	<p>90 Juraj Belaj
Filomena Sirovica</p> <p><i>Archaeological excavations at the Stari Grad site, Ivanec, 2011</i></p>
95 Tatjana Tkalčec Konzervatorski radovi na burgu Vrbovcu u Klenovcu Humskom 2011. godine	95 Tatjana Tkalčec <i>Conservation works on the Vrbovec castle, Klenovec Humski in 2011</i>
<p>98 Goranka Lipovac Vrkljan
Ana Konestra</p> <p>Crikvenica – <i>Ad turres</i>, prošlogodišnja terenska istraživanja 2011. godine, projekt eksperimentalne arheologije i novi nalazi distribucije crikveničkih keramičarskih proizvoda</p>	<p>98 Goranka Lipovac Vrkljan
Ana Konestra</p> <p><i>Crikvenica - Ad turres, 2011 field research, experimental archaeology project and a new evidence of the distribution of ceramic products from Crikvenica</i></p>
<p>103 Bartul Šiljeg
Vladimir Kovačić
Ana Konestra</p> <p>Arheološko-konzervatorska istraživanja lokaliteta Stancija Blek kod Tara u 2011. g.</p>	<p>103 Bartul Šiljeg
Vladimir Kovačić
Ana Konestra</p> <p><i>Archaeological and conservation research of the Stancija Blek site near Tar in 2011</i></p>

Terenski pregledi

108 **Zorko Marković**
Mirjana Paušak

Terenski pregled arheoloških lokaliteta u Valpovštini 2011.

111 **Zorko Marković**
Danimirka Podunavac
Jasna Jurković

Rezultati rekognosciranja arheoloških terena oko Našica 2011. godine

115 **Tatjana Tkalčec**

Rekognosciranje srednjovjekovnih gradišta na području bilogorskog kraja i Zapadne Slavonije 2011. g.

129 **Hrvoje Kalafatić**

Terenski pregled na prostoru izgradnje vodocrpilišta "OSEKOVO"

133 **Hrvoje Kalafatić**

Terenski pregled na trasi izgradnje sjeverne zaobilaznice mjesta Prelog u Međimurju

137 **Asja Tonc**

Terenski pregled područja izgradnje nove obilaznice grada Zagreba

Field Surveys

108 **Zorko Marković**
Mirjana Paušak

Archaeological Field Survey of sites in the Valpovo Area in 2011

111 **Zorko Marković**
Danimirka Podunavac
Jasna Jurković

Results of Archaeological Field Survey of the Našice Area in 2011

115 **Tatjana Tkalčec**

Field survey of the mediaeval earthen fortifications in Bilogora region and the Western Slavonia during 2011

129 **Hrvoje Kalafatić**

Field survey of the Osekovo water wells construction area

133 **Hrvoje Kalafatić**

Field Survey on the route of the construction of the northern bypass of Prelog in Međimurje

137 **Asja Tonc**

Field survey of the area of the construction of the new Zagreb bypass

Eksperimentalna arheologija

145 Andreja Kudelić

Eksperimentalno testiranje prapovijesne arheološke tvorevine i rezultati pečenja keramike na otvorenoj vatri

**149 Goranka Lipovac Vrkljan
Bartul Šiljeg
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra**

Eksperimentalna arheologija - gradnja replike rimske keramičarske peći u Crikvenici

155 Ivana Ožanić Roguljić

Povijesno - arheološke manifestacije (Rimska noć u Naroni, Dani Dioklecijana)

Experimental archaeology

145 Andreja Kudelić

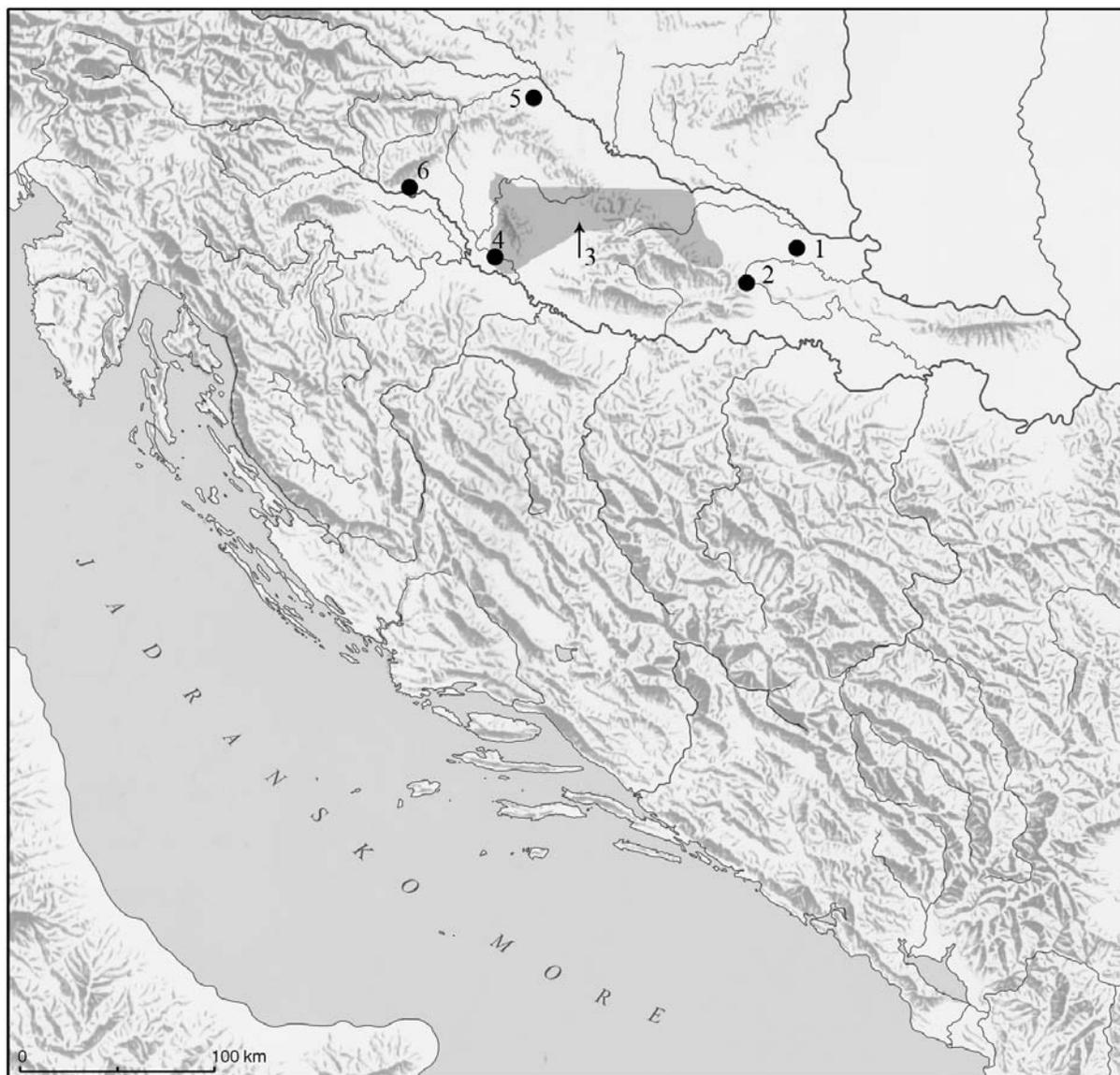
Experimental testing of prehistoric archaeological features and the results of firing pottery on an open fire

**149 Goranka Lipovac Vrkljan
Bartul Šiljeg
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra**

Experimental Archaeology - a replica of a Roman pottery kiln

155 Ivana Ožanić Roguljić

Historical - archaeological manifestations (Roman night in Naroni, Diocletian Days)

- 1 Valpovština
- 2 Našice-Podgorac
- 3 Gradišta (vidi kartu str. 116)
- 4 Osekovo
- 5 Prelog
- 6 Zagreb

Terenski pregled arheoloških lokaliteta u Valpovštini 2011.

Archaeological Field Survey of sites in the Valpovo Area in 2011

Zorko Marković
Mirjana Paušak

Primljeno/Received: 06.03.2012.
Prihvaćeno/Accepted: 06.03.2012.

Stručnjaci Instituta za arheologiju i Muzeja Valpovštine, kao i vanjski suradnici u travnju i svibnju 2011. nastavili su sustavni arheološki pregled terena Valpovštine. Istražene su katastarske općine Tiborjanci i započeta k.o. Šag, a dovršene k.o. Ladimirevci (započeto 2010. g.), Marjančaci (započeto 2010. g.), Ivanovci (započeto 2010. g.). U katastarskoj općini Bocanjevci arheolozi su izašli na samo jedan teren kao i u k.o. Bizovac, te k.o. Valpovo na čijem se terenu administrativno sada nalazi arheološki teren Šaške njive.

U 8 radnih dana evidentirano je 13 nalazišta prapovijesti i srednjeg vijeka. Prapovijest je zastupljena na 4 nalazišta, a srednji vijek na 10 dok je novi vijek zastupljen na jednom nalazištu, a antika uopće nije evidentirana. Od deset srednjovjekovnih nalazišta 5 pripada kasnom srednjem vijeku.

Ključne riječi: Valpovština, Ladimirevci, Marjančaci, Ivanovci, Šag, Valpovo, Bizovac, Tiborjanci, arheološki terenski pregled, prapovijest, srednji vijek, kasni srednji vijek, novi vijek

Key words: Valpovo Area, Ladimirevci, Marjančaci, Ivanovci, Šag, Valpovo, Bizovac, Tiborjanci, archaeological field survey, Prehistory, Middle Ages, Late Middle Ages, Modern Ages

U travnju 2011. godine nastavljen je sustavni arheološki pregled valpovačkog područja¹ započet godinu dana ranije, točnije u travnju 2010. godine. U osam radnih dana evidentirano je trinaest nalazišta iz razdoblja prapovijesti, srednjeg vijeka i novog vijeka.² Prošle godine prilikom arheološkog pregleda dijela Valpovštine evidentirano je osamnaest nalazišta iz razdoblja prapovijesti, antike i srednjeg vijeka što sa novih trinaest nalazišta ove godine čini popis od trideset i jednog arheološkog nalazišta u Valpovštini.³ Pregled terena Valpovštine još nije završen.

Katastarska općina Ladimirevci

1. Ladimirevci, Ravan

Prapovijesno i srednjovjekovno nalazište (karta 1: 1)

Lokalitet je smješten na uzvisini sjeverno od starog groblja. Prostire se na četiri k.č. 897, 888, 891 i 899. Nalaza je bilo samo na posljednjoj k.č. 899. Nalazi srednjovjekovne sive

keramike razbacani su po terenu isto kao i primjerci sopsotske kulture i mikroliti.

2. Ladimirevci, Željkovac

Prapovijesno i srednjovjekovno nalazište (turska keramika) (karta 1: 2)

Lokalitet se prostire na k.č. 887 i 888, k.o. Ladimirevci. Naziv potječe od kovačnica koje su se navodno nalazile upravo na ovom mjestu. Lokalitet se nalazi zapadno od lokaliteta Ravan uz poljski put. Katastarske čestice 887 i 888 dijeli kanal. Na čestici 887 dakle na zapadnoj strani kanala bilo je nalaza prapovijesne keramike i jedan mikrolit, dok se dalje uz kanal koji skreće sjeverozapadno našlo kasno srednjovjekovne keramike i sive turske keramike. Dalje od kanala prema zapadu na cijeloj čestici 887 bilo je razbacano dosta recentne opeke i ponešto zgre.

Katastarska općina Bocanjevci

3. Bocanjevci, Ograd

Srednjovjekovno nalazište (karta 1: 3)

Lokalitet se nalazi na k.č. 681, k.o. Bocanjevci.

Na teren smo izašli na poziv djelatnika rasadnika *Fuderer*, Josipa Štefića, koji nas je obavijestio da prilikom skidanja travnih blokova u rasadniku na površinu izronjava obilje keramike. Nalazi keramike pripadaju razvijenom i kasnom srednjem vijeku. Jedan ulomak keramike ukrašen je žigisanjem kvadratića pomoću kotačića.

Katastarska općina Marjančaci

4. Marjančaci, Laz

(karta 1: 4)

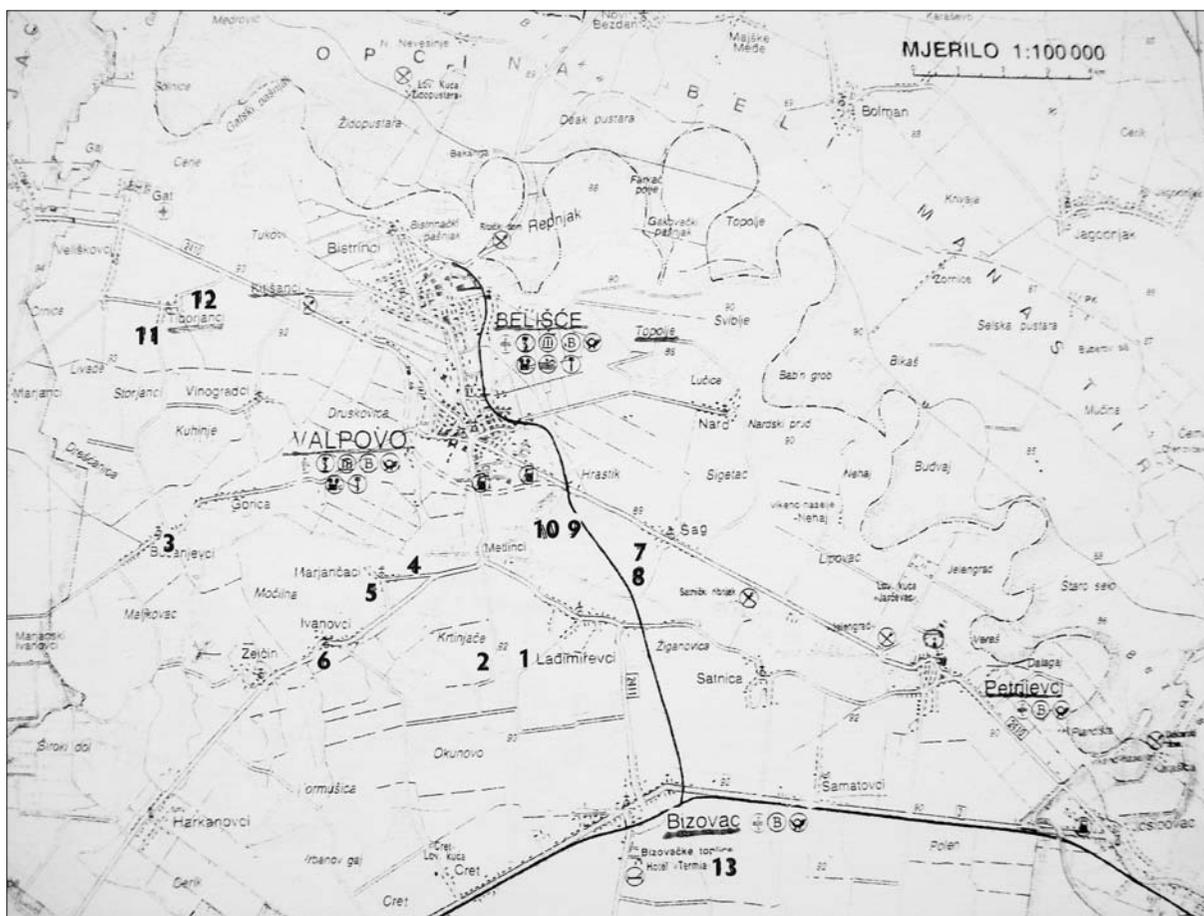
Lokalitet se nalazi na k.č. 136, k.o. Marjančaci.

Česticu na ulazu u selo iz pravca Valpova i to s desne strane ceste mještani zovu Laz. Malo je uzdignuta, nije velike

1 Prvi terenski pregled obavljen je u razdoblju od 22. travnja do 12. svibnja 2011. godine. Provela ga je ekipa u sastavu: Mirjana Paušak, dipl. arheo. (Muzej Valpovštine, Valpovo) voditeljica istraživanja i dr. sc. Zorko Marković (Institut za arheologiju). Kao suradnici na terenu sudjelovali su Stjepan Najman u svojstvu vodiča te Dragan Čolaković - predsjednik vijeća mjesnog odbora Šag, Antun Novoselić mještanan Bizovca i Josip Štefić djelatnik rasadnika u Bocanjevcima.

2 Radovi su provedeni u skladu s Rješenjem Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Osijeku, Klasa: UP/I-612-08/11-08/0120 Ur.broj:532-04-08/01-11-04 od 6. svibnja 2011.

3 Terenski pregled obavljen je u razdoblju od 6. do 17. travnja 2010. godine. Provela ga je ekipa u sastavu: Mirjana Paušak, dipl. arheo. (Muzej Valpovštine, Valpovo) voditeljica istraživanja i dr. sc. Zorko Marković (Institut za arheologiju). Kao suradnici na terenu sudjelovali su Miro Varžić i Stjepan Najman u svojstvu vodiča, te Matija Pandurić predsjednik mjesne zajednice Zelčín, Mladen Varžić, Mihajl Varžić, Nedjeljko Lisko, Vitomir Matoković, Stjepan Kovač (stanovnici Zelčina i Harkanovaca), Damir Vidović (vlasnik zemlje u Brodancima) i Ivana Šerek (volonterka u Muzeju Valpovštine, Valpovo). Radovi su provedeni u skladu s Rješenjem Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Osijeku, Klasa: UP/I-612-08/10-08/0082; URBR:532-04-08/01-10-04 od 6. 4. 2010.

Karta 1 Arheološki lokaliteti Valpovštine (izradila: M. Paušak).

Map 1 Archaeological sites in Valpovo area (created by: Mirjana Paušak).

površine. Pregledana je cijela i nađen je samo ulomak peke koji nismo mogli datirati.

5. Marjančaci, Selište

Srednjovjekovno nalazište (karta 1: 5)

Naziv Selište odnosi se na veliku površinu jugozapadno od sela Marjančaci. Površina je podijeljena na tridesetak čestica. Pregledane su sve čestice na kojima još nije bilo raslinja, ali su nalazi uočeni samo na čestici 187. Radi se o ulomcima srednjovjekovne keramike. Jedan ulomak je ukrašen valovnicom. Bilo je i ulomaka zgure.

Katastarska općina Ivanovci

6. Ivanovci, Selište

Prapovijesno i srednjovjekovno nalazište (karta 1: 6)

Sjeverno od sela Ivanovci je lokalitet u narodu zvan Selište na koji se nadovezuje Stari bostan.

Pregledane su sve čestice na oba lokaliteta koje su zbog usjeva bile dostupne. Selište je jako isparcelirano. Stari bostan nešto manje. Bile su dostupne na oba lokaliteta više od dvije trećine površine. Na starom Bostanu nije bilo nalaza, a na Selištu samo na dvije čestice uz poljski put (k.č. 143, 144 k.o. Ivanovci) nešto srednjovjekovnih ulomaka keramike (nekoliko ulomaka ukrašenih valovnicom) te jedan ulomak iz prapovijesti.

Katastarska općina Šag

7. Šag, Selište

Prapovijesno nalazište i srednji vijek (karta 1: 7)

Selište je lokalitet južno od sela iza zapadnog dijela sela. Južno od nalazišta je rijeka Karašica-Vučica, a zapadno željeznička pruga. Najviše nalaza je bilo na česticama 499 i 500. Prilikom dolaska do tih čestica od poljskog puta na parcelama 503 i 501 samo pokoji ulomak. Na parceli 499 nalaz lule. Nalazi ulomaka keramike na Selištu upućuju na kasni srednji vijek uz pokoji prapovijesni ulomak.

8. Šag, Laničice

Prapovijesno nalazište i kasni srednji vijek (karta 1: 8)

Lokalitet se dodiruje sa Selištem, sjeverno od njega bliže selu. Nalazi se na k.č. 465. Ulomci keramike su gušće razasuti i ima ih više u odnosu na Selište. Također prevladava kasnosrednjovjekovna keramika, a samo jedan ulomak je prapovijesni i nađen je jedan mikrolit.

Katastarska općina Valpovo

9. Valpovo, Stari Šag (Šaške njive)

Nalazište razvijenog i kasnog srednjeg vijeka (karta 1: 9)

Lokalitet administrativno pripada u katastarsku općinu Valpovo na katastarskim česticama 4446 i 4447. Nalazi se zapadno od sela prema Valpovu. U narodu je poznat po nazivu Šaške njive, a neki ga zovu i Stari Šag. Danas te parcele obrađuje Dragan Čolaković - predsjednik vijeća mjesnog odbora Šag koji nas je i doveo na teren. Pronađeno je obilje površinskih nalaza ulomaka keramike. Brzo bi se dalo nakupiti nekoliko vreća površinskih nalaza. Ulomci pripadaju razvijenom i kasnom srednjem vijeku. Među nalazima je dosta rubnih dijelova, ima i oker gotičke keramike, ali i ulomak ukrašen žigosanjem kotačićem.

10. Valpovo, (Šaške njive)

Srednjovjekovno i novovjekovno nalazište (karta 1: 10)

Lokalitet Palisade k.o. Valpovo, k.č. 4548 je danas ograđeni voćnjak. Nalazi se s druge strane poljskog puta nasuprot Šaškim njivama i to prema zapadu, dakle bliže Valpovu. Po pričanju starijih mještana tu su se vidjeli ostaci "kule". Danas je na središtu voćnjaka uzvisina oko 1m u odnosu na okolni teren. Kraj voćnjaka na zapadnoj strani teče rijeka Karašica. U voćnjaku je nađeno nekoliko ulomaka srednjovjekovne i novovjekovne keramike te razmrvljena opeka. Opeku su navodno nekad odvozili kao građevinski materijal. U zapisima nema spomena tog objekta.

Katastarska općina Tiborjanci

Tiborjanci, Vruljice i Staro selo - bez nalaza

11. Tiborjanci, Selište

Nalazište kasnog srednjeg vijeka (karta 1: 11)

Lokalitet se nalazi jugozapadno od sela na k.č. 238, 237. Na prvim česticama tog naziva odmah uz selo nije bilo nalaza. Zatim se teren malo uzdiže i na česticama 237 i 238 bilo je obilje površinskih nalaza. Mještani kažu da tu već godinama

nalaze ulomke. Navodno im mnogo "opeke" otežava obradu tla. Ulomci keramike pripadaju kasnom srednjem vijeku. Ima rasčlanjenih profila i oker gotičke keramike. Bilo je i ulomaka opeke.

12. Tiborjanci, Vrapčigrad

Prapovijesno nalazište (karta 1: 12)

Lokalitet se nalazi s južne strane ceste, kada se ulazi u selo s glavne ceste, a koja iz Valpova vodi prema Gatu. Naziv Vrapčigrad nosi velika površina s 17 većih katastarskih čestica. Sve čestice nisu mogle biti pregledane jer je na nekima već rasla uljana repica. Na k.č. 10 k.o. Tiborjanci nađen je ulomak kame-nog bata. Drugi nalazi nisu evidentirani.

Katastarska općina Bizovac

13. Bizovac, Lepodrevci

Prapovijesno nalazište (karta 1: 13)

Teren je obišla voditeljica istraživanja i pomoćni djelatnik S. Najman 22. travnja na poziv mještana Bizovca Antuna Novoselića. Poslije čišćenja poljskog kanala u profilu kanala i uz rubove kanala izbačeno je obilje keramike. Kanal se nalazi na k.č. 1659, 1660, 1652, 1672, a nalazi se odnose samo na presjek kanala. Radi se o ulomcima prapovijesne keramike, a može se izdvojiti i nekoliko ulomaka tipičnih za sopotsku kulturu.

Literatura

- Balić, M. 1976, *Spomenici kulture Valpovštine*, Valpovo.
- Brunšmid, J. 1886, Nekoliko našašća novca na skupu u Hrvatskoj i Slavoniji, *Viestnik Hrvatskog arheološkog društva*, I, 1895, 108–114.
- Bulat, M. 1977, Stanje istraživanja antičkih naselja u Slavoniji, *Materijali*, 13, 63–91.
- Bulat, M. 1990, Valpovačko područje u rimsko doba i za seobe naroda, *Odjeci prošlosti*, 7, 3–7.
- Čuržik, V. 1986, Valpovština u rimsko doba, *Odjeci prošlosti*, 2, 20–26.
- Huterer, S. 1987, O pronalaženju starog novca na području Valpovštine, *Odjeci prošlosti*, 3, 35–38.
- Katančić, M. P. 1991, *Komentar Panonije Gaja Plinija Starijeg* (prijevod s latinskog Stjepan Sršen 1991), Osijek.
- Marković, Z. 1994, *Sjeverna Hrvatska od neolita do brončanog doba*, Koprivnica.
- Marković, Z., Paušak, M. 2011, Terenski pregled arheoloških lokaliteta u Valpovštini 2010., *Annales Instituti Archaeologici*, VII, 98–101.
- Mažuran, I. 2004, *Valpovo sedam stoljeća znakovite prošlosti*, Valpovo.
- Paušak, M. 2009, *Arheologija Valpovštine*, Katalog izložbe, Valpovo.
- Sršen, S. 1990, Djela Matije Petra Katančića, *Odjeci prošlosti*, 8, 16–20.
- Šimić, J. 1989, Valpovština u prapovijesti, *Odjeci prošlosti*, 6, 3–37.
- Vinski-Gasparini, K. 1973, *Kultura polja sa žarama u Sjevernoj Hrvatskoj*, Monografije filozofskog fakulteta 1, Filozofski fakultet, Zadar.

Summary

In 2011, specialists from the Institute of Archaeology in Zagreb and the Valpovo Region Museum, continued systematic archaeological field survey of the Valpovo area, started during April 2010. This year the survey of cadastre municipality of Ladimirevci, Marjančaci and Ivanovci was completed. Cadastre municipality of Tiborjanci was also explored, and survey of cadastre municipality of Šag began, while within cadastre municipality of Bocanjevci and cadastre municipality of Bizovac archaeologists surveyed only one site. In cadastre municipality of Valpovo two sites linked to Šag (on Šag fields) have been registered; at present, this site is attached to the Valpovo region. During 8 working days 13 sites dating to prehistory and to the Middle Ages were registered. Prehistory is represented at four sites, while the material related to the Middle Ages is found at 10 sites. The Modern Ages material is found at only one site, whereas the Antiquity is not present at all.